

Posiadacze polis ubezpieczyciela NOVIS mogą ponieść straty finansowe, ponieważ nadal nie wyznaczono likwidatora

1 czerwca 2023 roku Národná Banka Slovenska („NBS”), słowacki krajowy organ nadzoru, cofnął zezwolenie NOVIS Insurance Company, NOVIS Versicherungsgesellschaft, NOVIS Compagnia di Assicurazioni, NOVIS Poist'ovňa a.s. (zwanemu łącznie „NOVIS”) i zwrócił się do właściwego sądu słowackiego o rozpoczęcie likwidacji spółki NOVIS oraz wyznaczenie likwidatora spółki. Do dzisiaj likwidator nie został jednak wyznaczony.

NOVIS nie może prowadzić nowej działalności ubezpieczeniowej od czerwca 2023 roku. Ubezpieczyciel może podejmować wyłącznie działania niezbędne do obsługi obowiązujących umów ubezpieczenia, tj. dochodzenia należności, w tym składek ubezpieczeniowych oraz regulowania swoich zobowiązań. Z uwagi na oczekiwanie na wyznaczenie likwidatora, NOVIS podlega jedynie ograniczonemu nadzorowi NBS. Ze względu na toczące się postępowania sądowe, nie można określić, czy i kiedy decyzja ta zostanie podjęta przez sąd.

Taka sytuacja może powodować ryzyko strat finansowych dla ubezpieczających, ponieważ niektórzy nadal płacą regularne składki ubezpieczycielowi. Składki te otrzymuje podmiot:

- a) nieposiadający już zezwolenia na prowadzenie działalności,
- b) w odniesieniu, do którego organ nadzoru wystąpił o likwidację,
- c) podlegający ograniczonemu nadzorowi NBS.

W tych okolicznościach Europejski Urząd Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych („EIOPA”), jako koordynator platformy współpracy NOVIS, informuje ubezpieczających NOVIS o problemach związanych z likwidacją zakładu ubezpieczeń i ryzyku wynikającym z tych problemów. W związku z brakiem postępów likwidacji Novis, ubezpieczający muszą dokładnie ocenić swoją sytuację w oparciu o dostępne informacje i po zasięgnięciu profesjonalnej porady zdecydować, jaki byłby dla nich najlepszy sposób działania, z uwzględnieniem zaprzestania płacenia składki ubezpieczeniowej, rozwiązania umowy i skorzystania z opcji wykupu.

Najczęściej zadawane pytania i odpowiedzi, które mogą być przydatne dla ubezpieczających NOVIS

1. Co się stało?

NOVIS został utworzony jako zakład ubezpieczeń na życie w 2014 roku na Słowacji pod nadzorem NBS. Oprócz rynku krajowego, NOVIS prowadził działalność w zakresie ubezpieczeń na życie poprzez swobodę przedsiębiorczości, zazwyczaj oddziały w Austrii, Czechach i Niemczech, oraz w ramach swobody świadczenia usług w Finlandii, na Węgrzech, w Islandii, we Włoszech, na Litwie, w Polsce i Szwecji.

W czerwcu 2023 roku NBS wydał decyzję o cofnięciu zezwolenia NOVIS i zwrócił się do sądu o likwidację NOVIS, wyznaczenie likwidatora i wszczęcie postępowania likwidacyjnego. W październiku 2023 roku NOVIS zaskarżył tę decyzję, zwracając się do sądu o zbadanie zgodności z prawem decyzji NBS.

Postępowanie w sprawie likwidacji NOVIS i powołania likwidatora jest obecnie zawieszona do czasu wydania przez sąd ostatecznej decyzji w sprawie postępowania dotyczącego cofnięcia zezwolenia.

2. Jaka jest obecna sytuacja NOVIS?

NOVIS nie posiada już zezwolenia na prowadzenie działalności ubezpieczeniowej w Unii Europejskiej. Od czerwca 2023 roku NOVIS nie może zawierać nowych umów ubezpieczeniowych i może prowadzić wyłącznie działania niezbędne do dochodzenia roszczeń, w tym pobierania składki od ubezpieczających oraz uregulowania swoich zobowiązań. Ponadto, na mocy słowackiej ustawy o ubezpieczeniach¹, NOVIS nie jest zobowiązany do przekazywania NBS standardowych informacji sprawozdawczych. NBS ma jedynie ograniczone uprawnienia nadzorcze nad przedsiębiorstwem.

Fakt, że NOVIS zwrócił się do sądu o zbadanie zgodności z prawem decyzji NBS, a likwidator nie został jeszcze powołany, nie ma wpływu na cofnięcie zezwolenia NOVIS.

3. Dlaczego NBS cofnął zezwolenie NOVIS?

Najsurowszą karą, jaką organ nadzoru może nałożyć na nadzorowany podmiot, jest cofnięcie zezwolenia, które jest stosowane wyłącznie w najpoważniejszych przypadkach. NBS cofnął zezwolenie NOVIS ze względu na nieprawidłowości w działaniach NOVIS. NBS stwierdził, że NOVIS prowadził działalność ubezpieczeniową w sposób nieostrożny, który był zagrożeniem dla interesów ubezpieczających i miał negatywny wpływ na jego sytuację finansową.

Przed cofnięciem zezwolenia NBS zastosował środki nadzorcze przeciwko NOVIS i nałożył wiele sankcji². Środki te miały na celu zaradzenie poważnym nieprawidłowościom stwierdzonym od 2018 roku przez NBS i organy nadzoru przyjmujących państw członkowskich, w których NOVIS prowadził działalność ubezpieczeniową. Obejmowały one poważne problemy z systemem zarządzania, nieinwestowanie składek otrzymanych od ubezpieczających w sposób, w jakim NOVIS zobowiązał się w zawartych umowach ubezpieczenia oraz poważne problemy związane z rezerwami i spełnieniem wymogów kapitałowych.

Ponieważ działania te nie doprowadziły do długoterminowej poprawy w działalności NOVIS, w celu ochrony ubezpieczających, NBS podjął decyzję o cofnięciu zezwolenia na prowadzenie działalności ubezpieczeniowej.

4. Jakie jest ryzyko dla ubezpieczających?

Ponieważ NOVIS podlega jedynie ograniczonemu nadzorowi po cofnięciu zezwolenia, nie ma obecnie wiarygodnych informacji na temat statusu finansowego NOVIS, w tym na temat tego, czy posiada wystarczające aktywa finansowe lub czy składki są lokowane zgodnie z warunkami zawartych umów ubezpieczenia.

5. Kiedy rozpocznie się ewentualna likwidacja?

Sądem właściwym do wyznaczenia likwidatora NOVIS i postawienia NOVIS w stan likwidacji jest Sąd Miejski w Bratysławie. Likwidacja rozpoczyna się z chwilą wpisania przez sąd

¹ ustawa nr 39/2015 z dnia 3 lutego 2015 r., dostępna jest [tutaj](#).

² Publikowane na stronie internetowej NBS (www.nbs.sk)

likwidatora spółki do rejestru działalności gospodarczej. Nie ma terminu na wyznaczenie likwidatora NOVIS, w związku z czym nie można ocenić, kiedy NOVIS przejdzie w stan likwidacji.

6. Jakie są konsekwencje dla ubezpieczających w przypadku postawienia NOVIS w stan likwidacji?

Rolą likwidatora jest przejęcie zarządzania NOVIS, zbadanie jego majątku i w związku z tym podjęcie decyzji, czy NOVIS należy uznać za niewypłacalny, czy też jego aktywa są wystarczające do zaspokojenia roszczeń ubezpieczających i innych wierzycieli. Likwidator będzie działał w imieniu NOVIS po przejściu w stan likwidacji i poinformuje wszystkich ubezpieczających o dalszych krokach.

Ubezpieczający NOVIS powinni pamiętać, że NBS cofnął zezwolenie, ponieważ oprócz innych zidentyfikowanych kwestii, NOVIS nie spełniał wymogów kapitałowych. W zależności od rzeczywistej sytuacji finansowej NOVIS w momencie jego likwidacji, ustalone zostanie, czy wartość aktywów NOVIS może wystarczyć do zaspokojenia wszystkich roszczeń i czy ubezpieczający mogą otrzymać świadczenia, które w normalnych warunkach byłyby należne na mocy ich umów ubezpieczenia. Jeżeli nie, ubezpieczający posiadający umowy ubezpieczenia z elementem inwestycyjnym mogą otrzymać mniej niż wynosi kwota zapłaconych składek i naliczonych zwrotów z inwestycji.

7. Czy ubezpieczający posiadający zwykle umowy o składkę ponoszą większe ryzyko niż ubezpieczający zawierający umowy o jednorazową składkę?

Wszyscy ubezpieczający mogą być narażeni na ryzyko strat finansowych. Obecna sytuacja może jednak w szczególności powodować szkody dla ubezpieczających posiadających umowy ze składką regularną. Zgodnie z warunkami zawartych umów ubezpieczający posiadający umowy ubezpieczenia ze składką regularną zachowują prawa i obowiązki z nich wynikające, w tym zobowiązanie do zapłaty należnych składek do czasu podjęcia decyzji przez właściwy sąd.

Oznacza to, że ubezpieczający posiadający umowy ubezpieczenia ze składką regularną przekazują środki pieniężne ubezpieczycielowi, który może zostać postawiony w stan likwidacji. Istnieje realne ryzyko, że obecnie wpłacane składki mogą nie zostać w całości odzyskane przez ubezpieczających w sytuacji, jeżeli NOVIS zostanie zlikwidowany.

8. Co powinni zrobić posiadacze ubezpieczenia w NOVIS?

Przed podjęciem jakiegokolwiek decyzji lub działania ubezpieczający powinni dokładnie ocenić, w jaki sposób obecna sytuacja może mieć na nich wpływ finansowy. Podejmując decyzję o najlepszym sposobie działania, ubezpieczający powinni zapoznać się z warunkami swoich umów (tj. zasad rozwiązania umowy, ustalania wartości wykupu, kosztów i opłat) i ocenić możliwe opcje postępowania w ramach tych umów.

Ubezpieczający powinni wziąć pod uwagę potencjalny wpływ dalszego opłacania składek, biorąc również pod uwagę niepewność sytuacji. Ubezpieczający powinni zasięgnąć profesjonalnej porady, na przykład u pośrednika, prawnika, instytucji lub organizacji powołanej do reprezentowania interesów klientów.

9. Jakie opcje mają ubezpieczający?

Biorąc pod uwagę okoliczności, obecny brak postępów w toczących się postępowaniach sądowych oraz to, że NOVIS podlega jedynie ograniczonemu nadzorowi po cofnięciu zezwolenia, ubezpieczający powinni rozważyć czy kontynuować umowę do czasu ewentualnego rozpoczęcia likwidacji NOVIS, czy zrezygnować, wypowiedzieć umowę.

W przypadku chęci rozwiązania umowy, ubezpieczający powinni uzyskać od NOVIS lub dystrybutora informacje na temat oczekiwanej wartości wykupu po odliczeniu ewentualnych kosztów i opłat. Ubezpieczający powinni ocenić wartość wykupu, jaką mogą uzyskać, w porównaniu z opcją kontynuacji umowy i uzyskania, w pewnym nieznanym przyszłym czasie, kwot wynikających z ewentualnego postępowania likwidacyjnego.

10. Co ubezpieczający ze zwykłymi umowami ubezpieczenia powinien dodatkowo wziąć pod uwagę przy ocenie swoich opcji?

Ubezpieczający, którzy zawarli umowy ubezpieczenia ze składką regularną i nadal dokonują płatności z tytułu swoich umów, powinni przeprowadzić przegląd i interpretację umowy wraz z niezależnym ekspertem lub doradcą w celu oceny możliwości i skutków (na podstawie prawa krajowego i warunków umowy ubezpieczenia) ewentualnego zawieszenia regularnych płatności składek, a także możliwości rozwiązania umowy przed datą jej wygaśnięcia.

Ubezpieczający powinni wziąć pod uwagę oczekiwaną wartość wykupu, po odliczeniu kosztów, opłat, którą mogą uzyskać, jeżeli już teraz zdecydują się na jej rozwiązanie, w stosunku do możliwości utrzymania umowy ubezpieczenia i kontynuacji wpłacania składek do czasu ewentualnego postawienia NOVIS w stan likwidacji, przy założeniu niepewnego uzyskania, w nieznanym czasie, kwot wynikających z postępowania likwidacyjnego.